

**ÎN
CULISELE
TENISULUI**

Court Confidential

NEIL HARMAN

Traducere din engleză de
Irene Cristescu și Claudiu Oancea

VICTORIA
BOOKS

The original title of this book is:
Court Confidential: Inside the World of Tennis, by Neil Harman.

Copyright © 2013 by Neil Harman. All rights reserved.

© Publica, 2014, pentru ediția în limba română.

ISBN 978-606-722-014-8

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Harman, Neil

Court Confidential: În culisele tenisului / Neil Harman ;

trad.: Irene Cristescu și Claudiu Oancea. - București : Publica, 2014

ISBN 978-606-722-014-8

I. Cristescu, Irene (trad.)

II. Oancea, Claudiu (trad.)

796.342

VICTORIA BOOKS este un imprint al editurii PUBLICA

EDITORI: Cătălin Muraru, Silviu Dragomir

DIRECTOR EXECUTIV: Bogdan Ungureanu

DIRECTOR EDITORIAL: Doru Someșan

DESIGN: Alexe Popescu

REDACTOR: Ruxandra Tudor

CORECTURĂ: Tudorița Șoldănescu, Elena Bițu

DTP: Florin Teodoru

Pentru Maureen, Elizabeth și Kathleen

Mulțumiri

Mi se pare că mi-am asumat un oarecare risc ocupându-mă de acest proiect. În fond, mai toată lumea mi-a spus că volumele despre tenis nu se vând bine și că s-ar putea ca nici al meu să nu aibă o soartă mai bună. Eu am simțit, pur și simplu, că aveam să scriu atunci ori niciodată, având în vedere că Jocurile Olimpice urmau să se desfășoare la Londra, că Andy Murray era suficient de talentat ca să reușească să câștige un turneu de Mare Șlem, iar tenisul, în general, părea într-o formă foarte bună. Așa că m-am apucat să scriu.

Nimic nu e posibil fără un dram de credință, speranță și dragoste. Am vrut neapărat să duc la bun sfârșit această aventură, astfel încât a trebuit să am încredere în forțele mele și într-o mulțime de alți oameni. Sper că a ieșit un lucru bun – dragă cititorule, numai tu ești cel mai în măsură să judeci dacă am reușit sau nu. Adevărul este că ador acest sport și – la modul platonice, firește – pe mulți dintre cei care au de-a face cu el.

Având în vedere că întotdeauna este posibil să-ți scape cineva important pe care sub nicio formă nu ar fi trebuit să-l uiți, am considerat că cel mai precaut este să nu mă lungesc cu această secțiune. Celor care m-au susținut până la capăt le datorez multe mulțumiri și îmbrățișări. M-am străduit foarte mult să găsesc pe cineva care să creadă în mine și în ideea acestei cărți pentru că

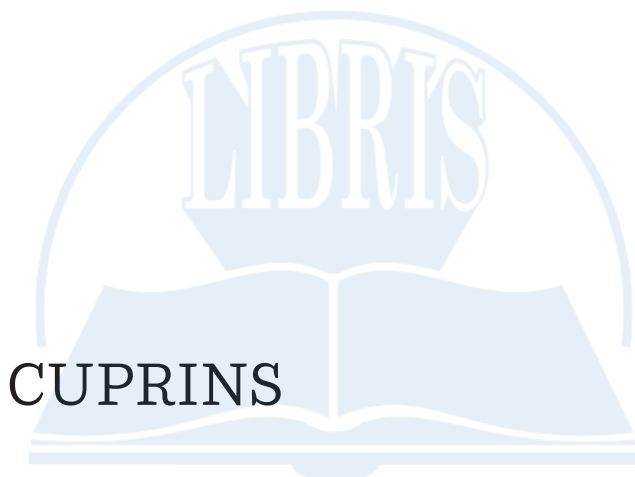
multe persoane nu au considerat de cuviință să o facă. John Beddington, un bun prieten de-al meu, mi l-a recomandat pe Ros Edwards de la Agenția lui Edwards Fuglewicz care s-a arătat dornică să mă ajute, iar ea, la rândul ei, l-a găsit pe Jeremy Robson de la The Robson Press. Această carte nu ar fi devenit realitate în lipsa lor, astfel încât le sunt profund recunoscător.

Colega lui Ros, Julia Forrest, a citit și recitit manuscrisul; Lewis Carpenter și Hollie Teague s-au ocupat de ea la Robson, iar abordarea lor meticuloasă și opiniile lor chibzuite au fost neprețuite. În ceea ce privește lumea tenisului, le rămân îndatorat tuturor jucătorilor, antrenorilor, agenților, administratorilor și, mai ales, specialiștilor în relații publice, adesea trecuți cu vederea. „Credeti că aş putea sta de vorbă cinci minute cu «aşa şi pe dincolo» pentru cartea mea?” a devenit o întrebare cu care aceştia s-au familiarizat foarte rapid și care arareori a fost refuzată. Același lucru s-a dovedit valabil și în cazul persoanelor care lucrează direct cu jucătorii de top: Tony Godsick (Roger Federer), Benito Perez-Barbadillo (Rafael Nadal și, acum, Victoria Azarenka), Edoardo Artaldi (Novak Djokovic), Matt Gentry și Louise Irving (Andy Murray), Jill Smoller (Serena Williams) și Max Eisenbud (Maria Sharapova). I-am bătut la cap destul de mult, dar asta n-a părut să-i supere. Mulțumiri speciale i se cuvin și lui Stanislas Wawrinka – un jucător extraordinar și o persoană formidabilă – care s-a asigurat că am destulă cafea de băut pentru întreg anul.

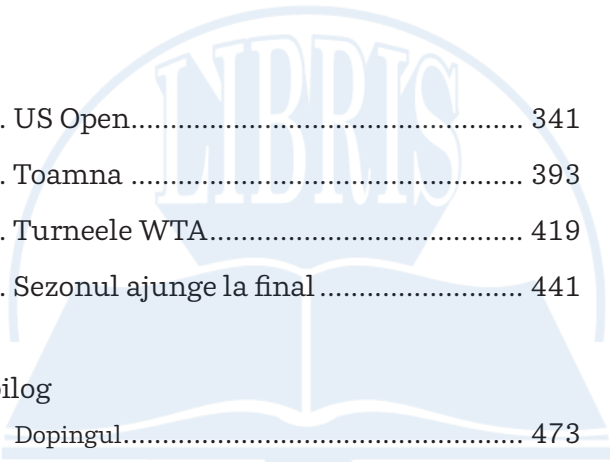
The Times, un cotidian la care am avut onoarea să lucrez timp de unsprezece ani (și unde sper că voi mai lucra multă vreme de acum încolo), de asemenea, m-a susținut. Tim Hallissey, redactorul paginilor de sport, este omul cu cel mai acut bun-simț pe care îl cunosc. Majoritatea colegilor mei din presa britanică mi-au acordat foarte mult sprijin – știu ei cine sunt.

Andy Murray și-a câștigat titlul visat. A câștigat aurul olimpic. Fără el, fără performanțele și fără ajutorul său, nu sunt sigur dacă această carte ar fi fost posibilă. Mulțumesc, Andy. Și cred că nu trebuie să-ți mai spun că sunt foarte mândru de realizările tale.

Neil Harman, 28 martie 2013

Mulțumiri.....	7
Prefață	13
Introducere, de la Melbourne.....	19
1. Calendarul competițional	41
2. Iarna	55
3. Australian Open.....	75
4. All Change Please	117
5. Indian Wells și Key Biscayne.....	139
6. Primăvara.....	179
7. Roland Garros	209
8. Vara.....	255
9. Wimbledon	273
10. Jocurile Olimpice	321

11. US Open.....	341
12. Toamna	393
13. Turneele WTA.....	419
14. Sezonul ajunge la final	441

Epilog

Dopingul.....	473
Finanțare și antrenori	498
Jocurile sortii – versiunea pentru tenis	525

Prefață

Sunteți de acord cu mine că tenisul este probabil cel mai crud sport? Doi combatanți dedicați lovesc întruna o minge încolo și înapoi (iar publicul suferă traume cervicale doar privindu-i) în limitele unui mic teren dreptunghiular ore și ore în șir. În văzul lumii, cad răpuși de eșec sau reușesc să se redreseze rapid – unii îi consideră vii întruchipări ale relațiilor interumane. Iar cei care se revoltă devin eroi. De ce? Pentru că jocul generează ipostaze de-a dreptul schizofrenice în care jucătorii sunt obligați să-și atingă limitele, publicul nefiind cu mult mai diferit de cel care asista odinioară la spectacolele în care leii îi devorau pe gladiatori. Fie că este jucat pe iarbă, zgură sau vreo altă suprafață, tenisul este un joc de-a dreptul absurd. Gândiți-vă doar la cadența zgomotelor: „Pong, pong, pong, pong, pong, pong «out»“. Sau la termenul „love“. Cine naiba a avut ideea să folosească un astfel de cuvânt pentru cel mai sadic sport din lume?

Comentariul lui Christopher Bollas la articolul meu din *The Times* despre partida Novak Djokovic versus Jo-Wilfried Tsonga din sferturile de finală ale Openului francez din 6 iunie 2012.

Profesia de comentator de tenis angajat să transpună în cuvinte bufoneriile gladiatorilor moderni este o specie pe cale de dispariție. Locul

* Primul înțeles al cuvântului „love“ în limba engleză este „dragoste“, însă în tenis se traduce prin „zero“ – bunăoară, scorul de 30-0 se pronunță „thirty-love“ (n.t.).

său de muncă este tot mai amenințat de lipsa finanțărilor, dictat de contabili și asediat de bloguri. În Marea Britanie, patria spirituală a tenisului de câmp, comentatorii sportivi specializați în acest sport se pot număra pe degetele de la o mână. Când am început ca reporter de tenis la *Daily Mail*, în 1982 – acoperind pentru prima oară turneul de la Wimbledon după ce de-abia învățasem cu ce se mănâncă acel sport la turneele de la Beckenham, Birmingham și Bristol – toate ziarele cu difuzare națională aveau pe statele lor permanente de plată câte un specialist în tenis consacrat. Astăzi, nu mai este cazul. Timpurile s-au schimbat. Din fericire, nu și la *The Times*.

Aproape toți cei care scriu despre tenis trebuie să-și încerce mâna și la altceva, fie că vorbim de fotbal, golf, canotaj, crichet sau orice altceva de care mai este nevoie în redacție. Și totuși, circuitul de tenis nu se oprește niciodată. Crește și descrește în importanță, își duce traiul odată cu noi, cei care apărem și dispărem de pe piață.

În fiecare zi, undeva în lume, mai important sau nu, se joacă un meci de tenis profesionist, iar ziua cuiva se termină cu senzația că a realizat ceva sau – mai degrabă – cu sentimentul acut că acest sport trebuie iubit cu adevărat pentru a dori să mai continui. Lumea tenisului este sângeroasă și brutală și numai cei mai curajoși dintre gladiatori reușesc să supraviețuiască.

Ironia sorții a făcut ca, odată cu intensificarea procesului de restructurare a posturilor reporterilor de tenis, acest sport să reușească să ajungă, în 2012, la cel mai înalt nivel de recunoaștere mondială,

talentele sportive care activau la acel moment în circuit bucurându-se de aprecierea cetățenilor lumii într-un număr mai mare decât oricând. Este posibil să existe vreun cătun îndepărtat din Coreea de Nord sau vreun ungher al junglei amazoniene unde Roger Federer să nu fie recunoscut instantaneu, dar acestea sunt doar excepții.

Explozia mijloacelor de comunicare dedicate gândurilor și opiniilor despre tenis – fie ele tweeturi, bloguri, canale de știri 24 din 24 sau pagini web sportive actualizate la fiecare minut – contribuie la cacofonia care apare după fiecare rezultat, de la cel mai îndepărtat și până la cel mai recent, fiecare luptându-se pentru supremație în gândurile noastre și afectând profund percepția noastră asupra timpului și asupra a ce este cu adevărat relevant. Fiecare rezultat atrage după sine o cascadă de comentarii. De multe ori în cursul ultimelor luni, mi-am dat seama că urmăresc prea multă lume pe Twitter, înțelegând de ce mulți dintre jucătorii care aleseseră să fie prezenți pe această platformă se foloseau puțin de ea sau chiar preferau să o abandoneze cu totul. L-am întrebat pe Federer de ce nu este pe Twitter și mi-a răspuns:

— De ce aș fi?

În 2012 – și, după cum se pare, și în anii ce vor urma – jurnalistul angajat la un cotidian va fi supus tot mai mult oprobriului public adesea prin intermediul comentariilor acide din subsolul articolelor publicate online, fiecare cuvânt fiind întors pe toate fețele și căutat de înțelesuri ascunse. Fostul agent al lui Murray, Patricio Apey, mi-a spus odată:

— Neil, la tine încerc mereu să citesc printre rânduri.

Și eu care încercam doar să dau rândurilor un înțeles!

Referitor la munca mea, există întotdeauna ceva mai mult de făcut, dar tot mai puțin timp. Nu îmi place deloc să fac rabat de la calitate. Aceasta trebuie să fie întotdeauna prezentă, indiferent cât de mult mi-ar lua „să urc pe net“ un text. Există tot mai multe constrângeri în ceea ce privește deplasările, iar partidele de tenis jucate pe timpul nopții pe aproape toate terenurile din circuit aduc cu sine o groază de obligații sociale care fac deliciul profesiei mele. Orice pauză de-a lungul unui turneu în care poți purta o discuție în fața unei sticle de vin trebuie savurată pentru că arareori ai parte de așa ceva. Noi suntem sclavii computerelor și a ultimei variante a acestora, iPad-ul. Nu încerc să cerșesc simpatia cititorului amintind despre aceste schimbări, ci doar să enunț un fapt: în ciuda multitudinii de aspecte pozitive, această meserie nu mai este atât de distractivă precum a fost odată. Și dacă ești un *workaholic* ca mine, îți petreci mult mai multe ore pe teren deci ai mult mai puțin timp să te relaxezi și să te recuperezi. Firește că ai vrea să te afli în mai multe locuri deodată, dar adesea de abia reușești să te descurci și numai într-un singur loc.

Cu toate acestea, locurile în care călătoresc sunt, fără excepție, călduroase, peisajul – formidabil (munții care împrejmuiesc Indian Wells, albastrul regal al Mediteranei la Monte Carlo, verdele de smarald al Wimbledonului), iar competițiile – captivante. Îmi place să scriu, să discut, să-mi

împărtășesc opiniile, să ascult, să mă implic în conversații și, da, să „bârfesc“, după cum spune adesea despre mine elvețianul Stanislas Wawrinka, cel care mi-a devenit un prieten pe cât de bun este indicat să ai printre jucători. Personal îmi priește tensiunea termenelor-limită. Dacă vă plac toate acestea și dacă nu vă deranjează taxiurile, cozile din aeroporturi, mâncarea de la clasa *economy*, hotelurile mai ieftine și să ascuți prea des cum oamenilor de treabă li se pun cele mai inutile și mai tâmpite întrebări, aceasta este viața potrivită pentru dumneavoastră. Cât despre întrebările inutile și tâmpite, sunt sigur că și eu am pus suficiente la viața mea.

Vă propun acest volum ca pe o încercare de a face puțină lumină asupra unei îndeletniciri ale cărei dedesubturi se întind mult dincolo de activitatea de pe teren, invitându-vă să descoperiți intrigile și poveștile care se țin atunci când luminile rampei se sting, iar fileul este strâns. Cu siguranță că sunt destui jucători și oficialități care nu doresc să mă mai aibă prin preajmă, care nu apreciază despre ce am ales să scriu, care vor rupe legăturile cu mine din pricina a ceea ce unii ar considera că sunt lucruri triviale și pe care alții le iau foarte în serios. Unele persoane au încredere în tine, altele – nu. Asta este lumea jurnalismului.

Există, totuși, o limită a ceea ce poți descoperi chiar și într-un univers într-atât de restrâns cum este cel al tenisului, în care mai toți se cunosc între ei, unde mai toți se sprijină unii pe ceilalți, unde mai toți încearcă să dobândească câte un avantaj față de ceilalți. Iar când se deconspiră chiar și cel mai mic detaliu, încrederea reciprocă este zdruncinată

din temelii și poate distruge chiar și cea mai strânsă prietenie.

Lucrarea de față se dorește a fi un studiu despre felul în care funcționează acest sport: care sunt forțele motorii, cine încearcă să îl facă să meargă mai bine, care sunt persoanele care reușesc să-și dea seama cum să o facă, cine îi stă în cale, la ce presiuni sunt expuși oamenii. În fond, la finele unui an, vor exista doar doi jucători numărul 1 în lume, iar în urma lor vor rămâne visuri năruite, promisiuni încălcate, treziri crude la realitate, ocazii ratate, dispute înverșunate și greșeli îngrozitoare.

Dacă memoria nu mă înșală, lucrurile erau mult mai distractive și mai profesioniste în vremurile de demult. Uneori mi-e dor de anii în care scorurile de la US Open se scriau cu creta pe tabela aflată îndărătul lojei presei (care acum nu mai există) de pe stadionul Louis Armstrong, când trebuia să ne deplasăm pentru a vedea live un meci de tenis și a înțelege cum stăteau lucrurile, când trebuia să participăm la toate conferințele de presă la care puteam pentru că nu existau înregistrări. Trebuia să fii la fața locului pentru a putea „simți” un interviu și pentru a le relata cât mai exact cititorilor declarațiile care erau făcute. Acum, conferințele de presă sunt difuzate, de regulă, live pe pagini de internet din întreaga lume, iar ziariștii care își fac treaba la fața locului, deserving astfel mass-media de acasă, și-au dat seama prea târziu că se abuzează enorm de drepturile lor intelectuale. Pierdem această bătălie. Dacă nu cumva am și pierdut deja.

Introducere, de la Melbourne

Ne întoarcem aici, pe întinderile roșii, prăfuite, străbătute de râuri și deșerturi, pentru un nou start. Este la fel de ani de zile și a trecut un sfert de secol de la prima mea vizită, din 1988, pe aceste tărâmurî magnifice. De abia se liniștesc apele după încheierea unui sezon, că ne și regăsim de cealaltă parte a lumii, plini de speranțe și promisiuni.

Desprins parcă din versiunea australiană a melodiei *All Things Bright and Beautiful**, orașul Melbourne se regăsește perfect în versurile „Florile sălbatice, frumoasele, munți semeți cu înșoritele coame, bălțile și râurile, afabilele păsări cântătoare***”. Suntem aici cu ocazia unui eveniment sportiv, dar nu putem să ne luăm ochii de la natura care ne înconjoară. Această regiune este minunată, vastă; aici, întâmplările de bun sau rău augur se succed cu repeziciune, incendiile de pădure terorizează un stat în timp ce în altul râurile își ies din mătci. Aici, tenisul este, așadar, un spectacol de importanță secundară, chiar dacă frumusețea sa este recunoscută.

* *All Things Bright and Beautiful*, imn religios foarte cunoscut în mediul anglo-saxon, de sorginte anglicană, dar adoptat și de alte confesiuni. Versurile au fost scrise de poeta irlandeză Cecil Frances Alexander și publicate în 1848 în culegerea *Hymns for Little Children* (n.t.).

** În engleză, în original „The wildflowers in their beauty, the mountain ranges tall, the billabongs and rivers, and friendly birds that call” (n.t.).

Asemeni vremii australiene, un sezon de tenis este brutal și nu doar din cauza duratei sale, ci mai ales a complexității și anvergurii sale. Cu toate acestea, la fiecare reîntoarcere a mea în circuit – fie că este vorba de Abu Dhabi, Doha, Chennai, Brisbane, Perth, Hobart sau Sydney – nu încetez să mă minunez, iar și iar, de miracolul reprezentat de acest sport.

Competiția a reînceput chiar dacă nu s-a încheiat efectiv vreodată. Sunt atâtea lucruri care s-au întâmplat în anul care tocmai s-a încheiat și pentru care trebuie să mulțumim Cerului. Lucruri despre care voi vorbi în paginile dedicate călătoriei pe coridoarele acestui sport, pe care merg spre locul meu obișnuit din camera destinată presei din Melbourne Park – un adevărat monument al progresului și optimismului înșorit – savurând aerul reîmprospătat al competiției. Pe moment, cel puțin, nu avem altceva de făcut decât să privim cu încredere spre viitor. Suntem revigorați, respirăm cu încredere.

Printre primele persoane care îmi ies în cale se numără Novak Djokovic, dublu campion la Openul Australian. Nimeni nu radiază mai multă prospețime decât acest tânăr tenisman în vârstă de 25 de ani din Serbia. Discutăm despre noul început al anului 2013.

— Ce înseamnă să fiu mai bun? îmi răspunde când îl întreb dacă este posibil așa ceva dat fiind că a devenit celebru pentru felul în care testează limitele cu jocul său provocator, dar, totodată, echilibrat, frumos, sălbatic, dar artistic.

— Să am un joc mai variat, să alerg mai mult la fileu, să joc mai eficient pentru mine, să joc doar de la linia de bază, epuizându-mi adversarul? Depinde, mi-a spus Djokovic.

Fiecare suprafață are provocările ei și presupune tactici diferite din partea jucătorilor. Tocmai de aceea este deosebit de dificil să comparăm tenisul de acum 20-30 de ani cu cel din zilele noastre, întrucât tehnicile s-au schimbat foarte mult. Nu știm ce ne va aduce ziua de mâine în ceea ce privește tehnologia, poate vom ajunge să stăm pe bănci, iar rachetele vor juca singure.

Majoritatea jucătorilor au foarte mare grijă câte ore dorm pe noapte, ce mănâncă și ce beau. Eficiența este maximă. Cred că semifinalele și finalele de anul trecut (peste zece ore de tenis jucate în intervalul a doar două zile, fapt care, practic, a sfidat logica atletismului) au fost două dintre cele mai palpitante meciuri pe care le-am jucat în viața mea, iar faptul că am câștigat în acest fel un titlu de Mare Șlem a fost fantastic. A fost, uneori, atât de epuizant, încât parcă nu mi se întâmpla mie.

M-am pregătit bine, dar ceea ce contează este dorința de a câștiga, foamea de victorie. Eu cred că în viață totul poate ajunge să fie mai bine, nu știu de ce sau cum, dar cred că se poate.

Ceva mai târziu, în aceeași seară, Djokovic a ieșit de la întâlnirea jucătorilor de dinaintea debutului Openului masculin, declarând entuziasmat: „A fost cea mai bine organizată întâlnire la care am participat vreodată“. Era un concept înfloritor în lumea tenisului ce reflecta coeziunea jucătorilor, indiferent de valoarea lor.

Următorul de care m-am apropiat a fost Brad Drewett, directorul executiv și președintele ATP World Tour, organizația care veghează asupra jocurile masculine. Are ochii mari și deschiși la culoare și merge aplecat, cu un pas greoi. Brad nu se simte prea bine de ceva vreme. Vom bea o cafea împreună peste câteva zile, mi-a spus, ca să vorbim despre sportul pe care îl iubim amândoi. Mă întorc la hotel, unde găsesc o invitație la conferința de presă a lui Ross Hutchins, jucătorul britanic de Cupa Davis în vârstă de 27 de ani, unul dintre cei mai blânzi oameni pe care i-am întâlnit vreodată. Este bărbatul pe care orice tată l-ar vrea de soț pentru fiica sa și care tocmai a fost diagnosticat cu limfom Hodgkin. Mi se rupe sufletul. Fericirea se transformă într-o tristețe nemărginită.

La nici 48 de ore după această lovitură cumplită, se află că și Brad Drewett suferă de boala neuronului motor, iar lumea rămâne înmărmurită. Cum se poate întâmpla așa ceva? Doi dintre cei mai de treabă oameni din lume, pietre de temelie ale tenisului, de care acest sport are atâta nevoie, nu o duc deloc bine. Atmosfera plină de încredere care se simțea cu câteva zile în urmă este înlocuită de un fatalism care te face să te întrebi ce grozăvie urmează să lovească în curând.

Lumea tenisului se cutremură la vestea bolii lui Drewett mai ales că, după cum se știe, are o soție și patru copii mici. Mai mult, el reprezintă chintesența omului de tenis – a ajuns acolo unde este datorită unei ambiții arzătoare: nimeni altul din acest sport nu a parcurs tot traseul pe care l-a parcurs el, de la jucător, la membru al consiliului

jucătorilor, director de turneu și CEO. Lumea tenisului nu-și uită valorile, de asta sunt sigur. El va fi susținut și ajutat de mai-marii acestui sport și pe bună dreptate.

Pe termen scurt și mediu, Drewett va rămâne șeful competiției masculine și nimeni nu pare a se îndoii de acest lucru.

În ciuda solidarității din tenisul masculin însă, veșnica năzuință a lui Drewett, este sigur că va urma o perioadă de instabilitate, de reflecție, dar și de lupte de putere. Justin Gimelstob reprezintă latura dinamică, ambițioasă, avangardistă de care tenisul are nevoie; el este o persoană care ar putea schimba ceva în acest sport în care majoritatea celor ajunși în vârf speră să nu se schimbe nimic, dar privilegiile să le rămână neatinse. Rata de supraviețuire în rândul „liderilor“ din tenis este o dovadă cât se poate de elocventă a abilității acestora de a păstra statu-quo-ul.

Gimelstob, un fost jucător relativ valoros, este înzestrat cu darul autopromovării menit să-i irite pe unii, dar care, atunci când este folosit cum se cuvine, poate avea efecte benefice de durată. El este unul dintre cei trei reprezentanți ai jucătorilor din boardul ATP, fapt care duce la probleme de administrare întrucât în același comitet există și trei reprezentanți de turneu, iar duelurile dintre cele două laturi ale sportului pot duce la negocieri delicate, adesea ireconciliabile. „M-am spetit muncind și nu există nimic de care să fiu mai mândru decât funcția de reprezentant al jucătorilor, datorită căreia pot menține un echilibru între ceea ce este benefic pentru ATP, dar și pentru turneele

în sine“, a declarat Gimelstob. „Trăiesc fiecare zi de turneu ca și când ar fi ultima. Nu există nici un jucător, companie de management, personal executiv sau turneu care să nu aibă acces la mine în fiecare zi din an.“

Gimelstob recunoaște că structura ATP nu este perfectă.

„Obiectivul meu este să reprezint jucătorii într-o manieră echitabilă, să muncesc cât se poate de mult pentru a mă asigura că vocea lor este reprezentată cât mai bine. Unul dintre lucrurile despre care se vorbește cu prea mare larghețe este «sindicatul jucătorilor», iar unora dintre tenismeni le-ar merge mai bine fără el. Dacă privim la istoria baschetului, fotbalului, baseballului, hocheiului pe gheață – sporturi bazate exclusiv pe sindicate ale jucătorilor – vom vedea că au suferit tot felul de blocaje de-a lungul ultimului deceniu. În ceea ce mă privește, consider că trebuie să administrăm turneul fiind de partea jucătorilor, la fel ca un sindicat, dar trebuie să ținem cont că un sindicat are, în proprietatea sa, jumătatea unei ligi.

Este o meserie în care lucrezi 365 de zile pe an, fiind nevoit să gestionezi și să ții la un loc toate componentele mobile ale acestui sport. Între consiliul jucătorilor și boardul turneului este o provocare continuă, iar eu o iubesc. Nu pot să vă explic în cuvinte cât de mult apreciez faptul că îi pot reprezenta pe acești jucători. Nu sunt toate mereu bune și frumoase. Este dificil, mai ales ca fost jucător care este văzut într-un anume fel. Nu sunt mândru de tot ce am făcut sau am zis sau de felul în care am reacționat într-o situație sau alta atunci când am fost jucător, dar acest lucru, coroborat cu faptul că m-am

maturizat, m-a făcut să înțeleg că tenisul este un sport individual foarte brutal și dur, iar multe dintre calitățile pe care le dobândești de-a lungul vieții nu au nimic de-a face cu succesul sau cu corectitudinea din viața de după tenis.“

Deși ambițiile lui Gimelstob ar fi putut să mă enerveze, nu au făcut-o. Tenisul are nevoie de lideri ambițioși. El refuză să se oprească din manevrele făcute în avantajul jucătorilor. Se frustrează, devine stors de vlagă. Chiar și la începutul anului, când urmează multe evenimente, grămada de lucruri care trebuie făcute poate înnebuni și pe cel mai echilibrat om. Marile șlemuri au pretențiile lor, la fel și turneele mai mici; birocrăția este de-a dreptul ridicolă, iar Cupa Davis are și ea problemele ei, care trebuie rezolvate. „Refuz să zic «Asta este». Cred prea mult în acest sport“, a declarat el.

Cu toții auzim constant că tenisul a ajuns la un nivel formidabil, dar cât va mai ține acest lucru? Nimeni nu este veșnic. Nici chiar Roger Federer, liderul suprem, spiritul multi-fațetat al acestui joc, o persoană nemaipomenită nu va rămâne pe teren pentru întotdeauna. Rafael Nadal suferă de pe urma efectelor unui joc învecinat cu nebunia care îl dăruie fizic, iar Djokovic și Andy Murray, eroul britanic, fac tot posibilul să ajungă pe prima poziție. Cu atât mai mult cu cât, iată, începe un nou an, este absolut imperativ ca tenisul să se uite mai departe în viitor, să-și asigure piețele, să nu piardă timp și să nu precupețească nici un efort, pregătindu-se pentru zilele ploioase care, cu siguranță, vor veni, poate chiar mai repede decât ne închipuim. Ceea

ce ne îngrijorează pe Gimelstob și pe mine este faptul că, în tenis, există o predispoziție spre scandaluri interne care vin să blocheze capacitatea acestui sport de a construi pe bazele preexistente, irosindu-se astfel oportunități rare, excelente. Intenționez să îi am mereu pe Drewett și pe Hutchins în minte atunci când mă voi ocupa de anul ce urmează să înceapă. Haideți să încercăm să facem cât de mult bine putem în lumea tenisului. Acolo unde toată lumea își dorește cu ardoare să ajungă, pe arenele scăldate în căldura soarelui, acolo eu sunt obligat de onoare să mă îndrept. Urmează un turneu de Mare Șlem, unul dintre cele patru momente decisive ale anului și nu există multe lucruri în viață care îl pot depăși.

Djokovic și Victoria Azarenka, cei doi foști campioni recenți ai turneului australian, ambii ocupanți ai primei poziții din clasament, traversează râul Yarra din Melbourne cu o barjă, purtând trofee care urmează să fie prezentate la tragerea la sorți pentru ediția din 2013 a turneului. Este un nou tip de deschidere, care funcționează. Djokovic a câștigat titlul în ultimii doi ani și doar Roy Emerson și Jack Crawford din zilele de glorie ale dominației australiene au reușit să-și mai însușească trei titluri consecutive, dar asta nu s-a mai întâmplat după 1968, când a început epoca Openurilor din tenis.

Azarenka a arătat de la prima – și, până acum, singura – victorie la un turneu de Mare Șlem, din urmă cu un an, că are capacitatea și voința de a face mai mult. Ea nu este însă și o sportivă prea îndrăgită, ceea ce-i păcat întrucât, în sinea ei, este o

persoană foarte caldă, motivată formidabil să aibă succes. Dar ceea ce o strică sunt sunetele complet dezagreabile pe care le scoate când lovește mingea. Privindu-i alunecând pe apele liniștite ale râului Yarra, mă gândesc că lucrurile vor deveni tot mai agitate pe parcursul următoarelor două săptămâni, iar aceste două persoane vor fi cele pe care ceilalți jucători vor trebui să le întreacă.

Nu există jucători tineri care să se poată pune, cu adevărat, în calea lui Djokovic și Azarenka și, totuși, tenisul profesionist al secolului XXI seamănă tot mai mult cu o junglă. Țipete ascuțite și gemete străbat arenele înzecit, există și umbră, și soare deopotrivă, iar reptilele și șopârlele sunt prezențe de pe-acum obișnuite. Importantă este găsirea unei persoane care să reușească să negocieze cu toate segmentele acestui sport – profesioniștii de top, antrenorii, agenții, personalul și oficialii turneului –, să disemineze și să distileze, să filtreze zvonurile, să zdruncine statu-quoul, să stabilească agenda, să-și asume riscuri și să distingă între fapte reale și ficțiune. Și, cel mai important, să facă acest sport să supraviețuiască.

Există companii-mamut care se străduiesc din răspuțeri ca un gest sau un cuvânt rostit să fie interpretate într-un anumit fel. Acești mamuți sub ubicui: IMG, Lagardère Unlimited, CAA, Octagon, companii tinere precum XIX Entertainment (reprezentanții lui Murray). Există, de asemenea, și persoane care recunosc talentul într-un tânăr jucător, se vând acelui jucător și părinților săi, îl urmăresc crescând și îl protejează până devine o adevărată vedetă.

Îi admir pe cei ca Morgan Menahem (Jo-Wilfried Tsonga), de exemplu, sau Lawrence Frankopan, care a clădit o companie, Starwing, care îi reprezintă pe Stanislas Wawrinka și câțiva jucători juniori de top, sau Ugo Colombini (Juan Martin Del Potro). Toți acești oameni fac o treabă excelentă pentru clienții lor, în ciuda faptului că trebuie să concureze cu mașinării de sute de milioane de dolari care doresc să dețină și să administreze cât se poate de mulți jucători și afaceri din lumea sportului.

Sediul *The Times* de acasă este obsedat, în cea mai mare parte, de Murray și, în fond, de ce nu ar fi? Numărul unu britanic reprezintă fața și suflul tenisului într-o țară care încă se mai gândește dacă îl place sau nu. În ceea ce mă privește, nu am nicio îndoială în acest sens și mi-ar plăcea să fi primit un bănuț pentru fiecare întrebare de genul „Dar cum este el, de fapt?” sau „Cum vă înțelegeți?” care mi-a fost adresată.

Ca să răspund la prima întrebare, Murray este un tânăr timid, sensibil, curios, direct, interesant, binecuvântat cu un talent formidabil și cu calități atletice pe care nu le-am mai văzut la niciun alt jucător britanic; răspunsul la cea de a doua întrebare este „Destul de bine, cred”. Murray înțelege și acceptă jocul presei, știe că el face ce trebuie să facă el, iar noi – ce trebuie să facem noi și cu asta, basta.

„Lucrul care mă neliniștește este victoria, faptul că prin aceasta intru în istorie”, a spus el.

Pentru asta joc. Nu știu dacă toți joacă pentru același lucru, dar sunt sigur că, dacă i-ai întreba pe Rafa

[Nadal], pe Roger [Federer], sau pe Novak [Djokovic] ce îi neliniștește, [ți-ar spune] că faptul că intră în istorie jucând în meciuri atât de importante. Un turneu de Mare Șlem are o importanță enormă astăzi. Cred că a devenit o parte integrantă extraordinară a calendarului sportiv general, nu doar al tenisului. A devenit un lucru de o importanță formidabilă în ultimii câțiva ani. Toți acești jucători participă, acum, la toate evenimentele. Pe vremea când juca Ivan [Lendl], jucătorii mari lipseau de la multe șlemuri. Asta nu se mai întâmplă acum. Asta-i ce mă motivează pe mine, șlemurile. Pentru ele mă pregătesc din greu și ele sunt cele care îmi dau putere.

Murray nu este interesat de celebritate. Nu s-a străduit niciodată să ajungă pe prima pagină a ziarelor. E drept, nici nu a fost cine știe ce promovat și, având în vedere și comportamentul său de pe teren, nici nu a fost niciodată un instrument de marketing prea facil.

Nu mă prea pasionează chestiile astea. Cunosc o groază de lume interesată de ele, dar eu nu prea înțeleg cum merge treaba. Iar în ultima vreme, cu atât mai puțin. Cred că, dacă duci o viață relativ normală și nu faci tâmpenii ca, de exemplu, să fii dat afară din cluburi cu pantalonii în vine, paparazzi își pierd interesul după o vreme. În ceea ce mă privește, eu mă întorc mereu acasă, îmi plimb câinii și mă antrenez. Totuși, când se apropie turneul de la Wimbledon, lucrurile se schimbă. Reporteri de la diferite posturi de televiziune mă sună pe telefonul de acasă foarte devreme, iar în diminețile de dinaintea partidelor mai importante, ajung să mă urmărească. Asta nu mă ajută prea mult și cred că în Marea Britanie jurnaliștii nu

fac o treabă prea bună. Dacă vrei ca echipa și jucătorii tăi să aibă succes, atunci nu trebuie să-i încurci tocmai în momentele cele mai importante ale carierei lor. Iar când se întâmplă să pierzi, îi auzi cum spun: „Păi nu ești bun de nimic, nu câștigi niciodată nimic“. Așa că ar trebui să încerce să ajute măcar când ajungem să jucăm în meciuri importante.

Eu cred că o facem, dar poate că Andy nu vorbește despre mine, în mod specific, ci despre noi, jurnaliștii, ca grup. Săptămâna de dinainte de prima săptămână a unui Mare Şlem este o experiență extraordinară în sine. Un ziarist britanic trebuie să vorbească și să-i susțină pe jucătorii de acasă, din jocurile de calificare. În turneul masculin, asta înseamnă pe Jamie Baker, un jucător de vârsta lui Murray din Glasgow, ale cărui spirit și determinare sunt exemplare, dar și pe James Ward, un londonez talentat care nu se va opri până nu va cuceri tot ce va fi de cucerit. În openul feminin, este vorba de Johanna Konta, recrutată recent de partea britanicilor în urma unui proces îndelungat de curtare purtat de Lawn Tennis Association și care își încearcă puterile în jungla în care a intrat. Având în vedere ascensiunea din clasament, Heather Watson și Laura Robson sunt în tabloul principal, la fel ca, de altfel, veterana grupului, Anne Keothavong.

Rolul meu este, după cum îl înțeleg eu, să scriu știri și să-mi ofer sprijinul. Cred cu tărie că faptul că mă aflu în tribune îi stimulează pe jucătorii care știu că eu mă aflu acolo fiind posibil ca ei să ridice ștacheta. Astfel de gesturi (limitate) sunt acceptate. Suntem formați să scriem obiectiv,

dar asta nu înseamnă că nu ne dorim să câștige jucătorii britanici.

Chiar dacă din clasamente nu reiese în mod oficial, liderii jocului de tenis sunt Federer, ghepardul, și Serena Williams, leoaica. În ceea ce îl privește pe Federer, nivelul său de angajament față de acest sport va fi destul de redus în 2013. El și-a plătit datoriile și a ajuns la 31 de ani când, având în vedere că a jucat timp de peste doisprezece ani, adjudecându-și 600 de puncte, elvețianul poate lipsi de la unele meciuri din turneu. El nu este obligat să joace la cele 1 000 de competiții obligatorii din circuitul ATP, astfel încât și-a eliberat programul de unele din acestea. „Încerc să câștig puțin timp. Trebuie să mă asigur că îmi fac un program care să-mi permită să mă antrenez cum trebuie“, a declarat el. „Am de recuperat din punctul acesta de vedere.“

Federer este adorat și respectat. Atunci când începe meciul, terenul devine al lui. El este stăpânul castelului și, astfel, fiecare mișcare a sa este monitorizată și examinată în amănunt. Noi știm foarte bine ce a făcut pentru acest sport, însă ceea ce face acest om în afara lui – chiar dacă multe aspecte țin de sfera sa privată – îi conferă un rol care nu poate fi comparat decât, eventual, cu cel jucat de Nadal, de data aceasta absent. Tenisul feminin este definit de Serena Williams. Povestea ei este incomparabilă, iar familia acesteia, formată din oameni extraordinari. La fel ca Federer, ea a trecut de vârsta de 30 de ani și, tot la fel ca acesta, terenul de tenis este la cheremul ei. Ea este ceea ce unii ar numi „un jucător de box-office“. Cei doi își încep

turneul într-un mod deosebit de plăcut – Federer nu cedează niciun set în primele trei tururi, iar Williams pierde doar opt ghemuri.

Incidentele majore din prima săptămână sunt partida pierdută în turul al treilea, în cinci seturi, de Juan Martin Del Potro din Argentina, jucătorul numărul 6 în lume, în favoarea francezului Jérémy Chardy. În conversația purtată cu Del Potro înaintea partidului, mi-a mărturisit că simte că a devenit „alt om“, nedorind să dea mai multe informații în acest sens. Mie mi s-a părut că ceva nu îi dădea pace, dar nu am reușit să aflu mai multe. În ceea ce privește competiția feminină, a urmat înfrângerea obișnuită și, aparent, inevitabilă, a speranței australiene Samantha Stosur în turul al doilea (o performanță mai bună ca de obicei) de către chinezoaica Jie Zheng cu 7-5 în setul al treilea.

În turul al patrulea, toate meciurile au fost la fel de interesante. Djokovic jucase destul de calm în partidele precedente, confruntându-se acum cu Wawrinka, un posibil star absolut în țara sa dacă nu ar fi trebuit să o împartă cu Federer. De la prima ocazie pe care am avut-o să vorbesc cu el – la Wimbledon, în 2009 (cu o zi înainte de a juca, în al patrulea tur, cu Murray), o conversație la finalul căreia a rupt scaunul pe care ședea – Wawrinka și cu mine am petrecut multă vreme discutând despre tenis. Îmi plac conversațiile noastre, iar el, după cum se pare, este de asemenea încântat de ele. Câteodată îl privesc și stau și mă întreb de ce nu este în top ten cu talentul pe care îl are și loviturile pe care le dă. Probabil că nu are prea multă încredere în propriile-i forțe. Nu știu ce m-a împins, dar

m-am dus la el înaintea meciului cu Djokovic și i-am zis că voiam ca, în seara aceea, să îl văd jucând pe adevăratul Wawrinka. Se poate să fi încălcat niște reguli ale jurnalismului transmițându-i unui jucător opiniile mele, dar nici că îmi pasă. Știu că Novak va da tot ce are mai bun, altceva nici nu face vreodată. Vreau doar să-l văd și pe Stan făcând acest lucru. Mi-a răspuns că așa va fi.

Am postat un mesaj pe Twitter, zicând că, în opinia mea, meciul avea să fie memorabil. S-a dovedit a fi cel mai bun pe care îl văzusem de la finala de la Wimbledon din 2008.

Wawrinka se afla la conducere cu scorul de 6-1, 4-1. Este un lucru uimitor să îl vezi pe numărul unu mondial clătinându-se, de-abia reușind să se ferească să nu fie făcut *knock out*, elvețianul reușind doar cam trei sferturi dintre loviturile date. Dacă ar reuși să-și adjudece și cel de-al doilea set, meciul ar fi al lui, dar la 5-2 pierde serva, ceea ce îi descumpănește pe spectatori. Djokovic reușește, mai apoi, să câștige cinci ghemuri la rând și, astfel, setul al doilea, apoi și pe al treilea, cu 6-4. Acum, lumea s-ar fi așteptat ca Wawrinka să-și piardă tot elanul, dar nu numai că nu o face, ci continuă să joace într-atât de încrezător încât reușește să câștige cel de-al patrulea set la tiebreak.

Într-o partidă, există puncte care sunt mai importante decât altele: un asemenea punct a fost cel de la momentul 4-4 din cel de-al cincilea set. La cel de-al patrulea break point pentru Wawrinka, o minge întoarsă cu forehandul este anunțată ca fiind afară. Wawrinka ar vrea să conteste decizia, dar arbitrul confirmă cu arătătorul ridicat (indicând